

**Posudek oponenta
na bakalářskou práci Petra Sobalíka
na téma:**

Pěstounská péče v Německu a porovnání s českým systémem

Předložená bakalářská práce se zabývá institutem pěstounské péče v německé a české právní úpravě. To je nepochybně téma velmi aktuální, a to i vzhledem ke změnám v této oblasti v ČR. Proto i cíl práce - srovnání s německou úpravou, kde má tento druh náhradní rodinné péče i v dočasné formě již delší tradici, je stanoven velmi příhodně, přičemž jde o téma i poměrně náročné na zpracování, a to především s ohledem na potřebu vyhledat a pracovat s cizojazyčnými zdroji.

Práce je rozdělena na tři základní části – část věnovanou německé úpravě a praxi, druhou část zaměřenou na českou právní úpravu a praxi, a dále kapitola věnovaná stručnému srovnání. Práce dále obsahuje velmi stručný úvod a závěr. Práce dále obsahuje obsah, abstrakt v českém a anglickém jazyce, seznam literatury. Lze říci, že obsah diplomové práce v zásadě odpovídá zadání, bakalant se neodchyluje od zadané problematiky, pouze části věnované zbavení rodičovské odpovědnosti sice do určité míry s pěstounskou péčí souvisí, nicméně, alespoň v české úpravě nikoli úzce. Nicméně je pravda, že v případě pěstounské péče vždy k určitému zásahu do rodičovské odpovědnosti dochází.

Z hlediska struktury práce je třeba říci, že kapitoly na sebe navazují a neopakují se. Výrazné nedostatky lze spatřovat především v jejich obsahovém zpracování. Již samotné členění kapitol na řadu podkapitol, kdy velká část z nich obsahuje např. pouze krátký odstavec textu, je velmi diskutabilní. Text nepůsobí vždy propojeným dojmem. Občas spíše působí jako příručka a ne jako text bakalářské práce. Hned první podkapitola 2.1 obsahuje pouze tabulku se statistickými údaji bez jakéhokoli úvodního vysvětlení a následné interpretace dat. Je vůbec otázka, zda by tuto kapitolu nebylo vhodné zařadit až za kapitoly věnované popisu právní úpravy.

Za zásadní problém práce je pak třeba uvést to, že je do značné míry popisná. Bakalant se při práci s prameny, až na dvě výjimky, uvedené v seznamu literatury, – úplná znění právních předpisů z nakladatelství Sagit nelze považovat za literaturu - omezil pouze na práci s právními předpisy, či metodickými příručkami, případně některými internetovými zdroji, které ovšem nemají povahu odborné literatury. Prakticky vůbec se nezabývá aktuálními otázkami, souvisejícími s aplikací jednotlivých forem pěstounské péče, ač je k tomu minimálně v ČR dostatek literatury. Ocenit lze práci se zahraničními prameny, pokus o srovnání finanční podpory pěstounských rodin, a také práci se statistickými údaji. I když zde by bylo na místě při jejich interpretaci být opatrnější, neboť např. i při přepočtu na celkový počet obyvatel nelze zcela eliminovat změny v počtech osob ve věku do 18 let, v ČR ve zkoumaném období poměrně výrazné, které mohou ovlivnit počty osob v pěstounské péči.

Pokud jde o zpracování německé právní úpravy lze považovat za problematické, že bakalant při zpracování právní úpravy a praxe nejprve nepopsal to, co platí pro všechny spolkové země, a až poté, příkladmo, nepoukázal, v čem jsou rozdíly. Nyní text v tomto

směru působí poněkud nepřehledně, zároveň je třeba poukázat na to, že z toho, jak je upravena situace, např. pokud jde o dávky péčovské péče, v některých městech, případně, jak uvádí diplomant, v krajích (Míní tím zde okresy či spolkové země?),“ nelze vyvozovat obecné závěry o právní úpravě v Německu a srovnávat to pak se situací v ČR. To ovšem bakalant do jisté míry v práci činí. V rámci obhajoby by tedy měl důsledně vysvětlit, co platí pro všechny spolkové země a co se v jednotlivých zemích, případně krajích či městech může lišit.

Obecně lze říci, že práce se, pokud jde o právní úpravu, omezuje pouze na její popis, s odbornou literaturou v této oblasti se seznámil jen ve velmi omezené míře. V tomto směru by se tady měl v rámci obhajoby zaměřit v rámci obhajoby na aktuální problémy, související s aplikací právní úpravy v praxi, např. se zaměřením na péčovskou péči na přechodnou dobu. Popsat by též mohl, zda, případně k jakým, změnám došlo v souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku. Ocenit lze, že se autor pokusil o srovnání úprav v rámci kapitoly 4, byť s výše uvedenými námitkami. V závěru práce se bakalant omezil již jen na pouhé shrnutí rozdílů, aniž by se hlouběji pokusil o jejich hodnocení, případně konkrétní návrhy do budoucna, pomineme-li to, že by zřejmě ocenil, aby i v ČR byly podrobnější metodické materiály, jako je tomu v Německu.

V práci se také objevují věcné nepřesnosti - např. i v české právní úpravě je princip blaha dítěte jedním ze základních principů rodinného práva, to se odráží v § 5 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí. Obojí, tj. blaho i zájem dítěte, se aplikuje tedy i v případě hledání vhodné formy náhradní rodinné péče. Zároveň např. bakalant odkazuje na nesprávná zákonná ustanovení - viz pozn. pod čarou. č. 62. Občanský zákoník také přímo neobsahuje pojem dlouhodobé péčovské péče jako jednu z jejích forem, neboť péčovská péče by obecně měla mít dočasný charakter, srov. § 959 občanského zákoníku.

Po formální stránce práce v zásadě splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Pokud jde o stanovený rozsah práce, předložená práce jej sice splňuje, nicméně to může být do jisté míry ovlivněno i tím, jak již bylo uvedeno výše, že práce je členěna na řadu velmi krátkých podkapitol se samostatnými názvy. Po jazykové a stylistické stránce je práce podprůměrná, text působí heslovitě a zejména v kapitole věnované německé úpravě jsou patrné stylistické problémy- viz např. str. 14 posl. věta, str. 15 „ zákon uvádí poněkud ..., str. 18 první odstavec apod. Někdy i některá slova ve větě chybí. V textu se též objevují gramatické chyby či překlepy – např. tipické na str. 42.

Bakalant zpravidla vyznačoval prameny, z nichž čerpal pro zpracování své diplomové práce, jak je to obvyklé při zpracování vědecké práce, občas u elektronických zdrojů chybí datum stažení. Problém s uváděním textů zákonů v seznamu literatury byl již zmíněn.

V návaznosti na výše uvedené lze říci, že předložená práce sice ještě splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, ale je na samé hranici. V případě, že bude úspěšně obhájena, navrhuji ji klasifikovat známkou dobře.

V rámci obhajoby by se bakalant kromě výše uvedených námětů mohl věnovat např. otázce, jak souvisí pojmy rodičovská odpovědnost a péčovská péče a zda s nařízením péčovské péče dochází ke zbavení rodičovské odpovědnosti.

V Plzni, dne 5. 9. 2017

JUDr. Jana Hulmáková, Ph.D.